

स०६ ७१७भाष्ये दृश्यम् । आ+यम-क्तिन परस्यायतिः
आयत्तता अत्र । २पराधीने त्रि० कर्म० । १उक्तृ-
टावामायतो उत्तरवाये स्त्री । पठ० ४तद्युते त्रि० ।

परायत्त त्रि० । पराधीने हेमच० ।

परारि अव्य० पूर्वतरे वषे पूर्वतर+चरि नि० परादेशः ।
१पूर्वतरवत्सरे गतहतीयवत्सरे । अथ च सप्रत्ययमात्र-
इत्तित्यम् । ततः भवार्थे त्रि० । परारि तत्र भवे त्रि० ।
परोरिः । २अत्यन्तशत्रौ पु० । [हारा०]

परात् पु० परार्हति परा+ह-उच् । कारवेष्टुच् (उच्चा)
परात्क पु० परा+ह-उच् । प्रसारे लिङ् ।

परार्थ त्रि० परस्मै इदम् “अर्थेन सह नित्यसमाधोविशेषप्र-
निष्ठा च” वार्त्ति० । अर्थेन सह नित्यं चतुर्थीत० ।
१परनिमित्ते । परः अर्थो उद्देश्यो यस्य वा तत्रार्थे
६त० । २परप्रयोजनादौ पु० ।

पराह न० कृष-अच कर्म० । १चरमसंख्यायां “पारे परार्हं”
गणितं यदि स्यात्” नैषधम् । “जडविधान्यं मध्यं
परार्हमिति दशम्युत्तराः संख्याः” श्रीवा० तस्य धर्म-
शेषतया उक्तोक्तपालम् । परस्य ब्रह्मणः आयुषोर्हं
विप्रे । ब्राह्मण आयुषो रद्वितीयाहं ।

पराह् त्रि० परार्हं चरमसंख्यासुपचारात् अष्टत्वमर्हति
वत् । अथे “परार्हविषांस्तरचेति” रघुः

परावत् अव्य० परा+यव-वा० अति । १द्वारेणे निष्पट्टः
२प्रकटतमे च क०॥११॥१॥ “पराः परावतोऽयमक्ति”
का०उ० भाष्ये तथा व्याख्यानात् ।

परावत् न० परा+यव-वा० अतश्च । पट्टपके राजनि० ।

परावरा स्त्री परं चावरश्च विषयत्वेनाप्यस्या अच् ।
१विद्याभेदे “भारदाजोऽङ्गिरसे परावरा” सुब्र०
“परावरा” परात् परादवरणे प्राप्तेति परावरा
परावरसर्वविद्याविषयव्याप्तेर्वा तां परावरानाङ्गिरसे प्रा-
हेत्युक्तम् । भा० । परादव्यवरः । ३अष्टतमे त्रि० ।

परावर्त्त पु० परा+ह-उच् । १परीवर्त्तं २विनिमये हेमच०
३प्रत्यावर्त्तौ च ।

परावसु पु० परागतं यथास्थं वसु धर्मं यस्मात् प्रा०वा० अ-
सुराणां होहभेदे “निरस्तः परावसुरिति परावसुर्हं वै
नामासुराणां होवा स तमेवैतद्वोहसदनाक्षिरस्यति”
यत०वा० ११॥११॥ २रैव्यसुनिष्ठभेदे भा०वा०११॥१॥
३गन्धर्वभेदे भाग० ८॥१॥२॥

परावह पु० परावहति परा+वह-अच् । सप्तशतसंख्ये

परिवहवायोर्हृस्वो वायुभेदे अनिहयन्दे १६४ पु०

आवहशब्दे ८२६ पु० च दृश्यम् । [मात्रे त्रि० ।

पराविह पु० परा+व्यह-क्त । १कुबेरे शब्दभा० २प्रत्याविह-
परावृज् पु० परावृत्ति तपसा पापं वर्जयति परा+वृजौ
वर्जने कृप् । अविभेदे क०॥१॥२॥

परावृत्ति स्त्री परा+आ+वृत्-क्तिन् । १प्रत्यावृत्तौ येन पथा-
गतितत्त्वयेन पुनरावृत्तौ हरिवं० ५६५० । २परिवर्त्तौ
च परिवर्त्तिनृशब्दे दृश्यम् ।

परावेदी स्त्री परावृत्तवर्माविन्दति विद-वाभे अच् उच्-
स० । उहत्याम् शब्दकल्पदु० ।

पराशर पु० परान् आ+श्रयाति आ+ग हिंसायां अच् ।

१नागभेदे भा०वा० ५७५० । २इन्द्रे यातूनां पराशर-

आत् तयात्वं “इन्द्रे यातूनामभवत् पराशरः” कृ०

७१०४२१ इति श्रुतेः । “पराशरः पराशीर्णस्य स्ववि-

रस्य वसिष्ठस्य (कुले) जज्ञे” निरुक्तोक्तेः पराशीर्णस्य

स्वविरयसिष्ठस्य कुले जातत्वात् वसिष्ठपुत्रशक्तिपुत्रे

अदृश्यनीगर्भजाते शम्भुभेदे तज्जन्मकथा मा०वा०

१७८५० । तस्मान्निरुक्तौ तत्राध्याये “पराशुः स

यतस्तेन वसिष्ठः स्थापितो मुनिः । गर्भस्थेन ततो

बोके पराशर इति स्मृतिः” “पराशोरग्रासन

मवस्थानं येन च पराशरः । आङ्गुल्यांश्चासतेः उरन्

नीलकण्ठः” शुषो० सुबोपः । तावद्व्यमध्यत्वं वाच्यं च च

कण्ठपदपायनस्य पिना द्वैपायनशब्दे दृश्यम् । तेन च

कण्ठकर्त्तव्यधर्मसंहितार्थं चक्रे सा च हादशाध्यायात्मिका

तत्र १५० युगभेदे धर्मभेदसंहिताभेदादिकथनम् । २५०

कबौ ऋहस्यधर्मः । ३५० अथौचम् आत्महरणादि-

दोषाः । ४५० प्रायश्चित्तविशेषान्त्येष्टिकर्त्तव्यतोक्तिः ।

५५० प्राणिहत्याप्रायश्चित्तादि । ७५० इव्यसुब्रूपादि ।

८५० गोबधादिप्रायश्चित्तम् । ९५० गोबधपवादादि ।

१०५० अगम्यागमनादि प्रायश्चित्तम् । ११५० अमेध्या-

दिभक्ष्यप्रायश्चित्तम् । १२५० प्रायश्चित्ताङ्गुलानभेदादि ।

पराशरेण प्रोक्तम् अच् । पराशर पराशरप्रोक्ते त्रि०

चक्रदत्तप्रदर्शिते हतभेदे न० “यदी वला गुह्यव्यव-

पञ्चमूली त्वत्वं पचेत् । शूर्पेऽपामष्टभागस्ये तत्र

पाले पचेद् दृढम् । धात्रीविदारोदुरसे त्रिपाले

पयसोर्मथे । सुपिष्टेजीवनीयैश्च पराशरमिदं दृढम् ।

स यैश्च राजयन्त्राण्यसृज्ययति शोभितम्” । त्रिपायां

कीप् । “कतो पराशरो स्मृतिः” पराशरः ।